

4. zasedání Zastupitelstva městského obvodu Střekov

dne:

29. 3. 2023

bod programu:

7.

věc:

Demolice správní budovy Schicht-Setuza

důvod předložení:

Záchrana kulturního a industriálního dědictví Střekova

dopad na rozpočet:

Bez nároku na rozpočet

zpracoval:

Mgr. Martin Krsek

předkládá:

Mgr. Martin Krsek

projednáno:

přizvání k jednání:

Návrh na usnesení:

Zastupitelstvo městského obvodu Střekov po projednání

A) nesouhlasí

s bouráním historicky, architektonicky a urbanisticky mimořádně hodnotné stavby správní budovy Schicht-Setuza

B) žádá

aby majitel objektu STZ Development s. r. o. a investor výstavby plánovaného parkoviště kamiónů v místě demolované stavby Viterra Czech a. s. upustili od zvažované demolice dalších částí stavby s respektem k odkazu mezinárodně významné schichtovské tradice, na níž se zrodilo sebevědomé a prosperující město Střekov, jeden ze čtyř dnešních městských obvodů krajské metropole Ústí nad Labem

C) ukládá

radě městského obvodu Střekov

aby připravila návrhy na podporu snah o záchranu a znovuvyužití objektu historické správní budovy

T: 28. 6. 2023

Důvodová zpráva:

Důvodová zpráva:

Stavební úřad v Ústí nad Labem vyhověl v listopadu loňského roku žádosti majitele bývalé správní budovy firmy Schicht - Setuza o demolici její spodní části lemující ulici Žukovova až za průjezd. Demolice začala na konci února 2023. Na začátku prosince loňského roku obdrželo Ministerstvo kultury ČR návrh na prohlášení celého objektu památkou. V polovině února pak zahájilo správní řízení. To prozatím nedemolovanou část objektu chrání před zničením, avšak majitel už požádal stavební úřad o povolení další demolice. Pokud ministerstvo kultury stavbu památkou neprohlásí, hrozí tak bezprostředně likvidace celé části z roku 1908 (takřka celé křídlo pod bývalým hlavním vchodem v nároží).

Správní budova Schichtových závodů má pro dějiny města Ústí nad Labem naprosto klíčový význam. Podnik před druhou světovou válkou představoval největší drogisticko-potravinářský podnik v Evropě a dotčená budova sloužila jako reprezentativní sídlo koncernu s pobočkami ve všech zemích habsburské monarchie a později i v Německu. Od roku 1929, kdy Schichtové s konkurenty z Holandska a Velké Británie spoluzaložili Unilever, sloužila jako centrála tohoto dodnes existujícího nadnárodního korporátu pro střední a východní Evropu. Firma s tradicí od roku 1848 proslula coby výrobce legendárního Mýdla s jelenem, kosmetiky Elida, rostlinného tuku Ceres aj. Jako první v Rakousko-Uhersku začala lisovat palmový a kokosový olej, zřídila první ztužovnu tuku v kontinentální Evropě se špičkovými vodíkovými technologiemi, nad továrnou se tyčil nejvyšší komín monarchie. Podnik vynikal v sociální politice, postavil v meziválečném čase tři zaměstnanecká sídliště s více než 150 byty. Roku 1931 pak jako jediný zaměstnavatel vybudoval pro své zaměstnance krytý bazén s lázeňským provozem. V řadě sfér Schicht překonal legendární zlínské impérium Baťů.

Vlastní budova svou honosnou architekturou odrážela význam podniku. Byla vystavěna ve třech fázích. První část vyrostla v roce 1908, druhá pak v letech 1911-1913 a těsně poté zbylá část. Později došlo ke sjednocení fasád, čímž komplex získal jednodušší a monumentálnější vzhled. Impozantní šestipodlažní stavba je navržena ve stylu art deco. Zahrnuje reprezentativní vstupní halu obloženou mramorem s točitém schodištěm se štukovými vlysy s ochrannými známkami firmy. Ve stavbě vyniká ředitelské patro s luxusním vestavěným nábytkem, kulturní sál tzv. kasíno s křišťálovými lustry nebo prosklený fotoateliér na střeše. Posledních deset let budovu majitel nevyužívá a provádí minimální údržbu. Přestože se to na jejím stavu už částečně projevuje (defekty na fasádě, krádeže interiérových prvků z barevných kovů), jde stále o kompletní objekt se značným potenciálem využití.

Magistrát adekvátně nereagoval na první žádost o demoliční výměr. Město mělo využít svého práva, stát se účastníkem stavebního řízení a rozporovat záměr. Je zřejmé, že demolice naruší nejen celistvost významné architektonické dominanty, ale výrazně negativním způsobem zasáhne do vzhledu veřejného prostranství města. Dojde k devastaci honosné uliční fronty, jejímu nahrazení plotem parkoviště a odkrytí pohledu do průmyslového areálu. Smaže se hranice mezi továrnou a městem. Znehodnotí se tím také právě projektovaná rekonstrukce ulice Žukovova, která měla vrátit někdejší třídě Johanna Schichta reprezentativní charakter.

Bohužel město také odmítlo aktivně vstoupit do záchrany stavby a posoudit možnost odkoupení správní budovy. Této roli se následně ujal Ústecký kraj a momentálně prověřuje možnosti odkoupení, využití a dotačních zdrojů financování komplexu. Městský obvod Střekov by mohl podpořit jeho snahu například zvážením zapojení do provozování kulturního sálu správní budovy, který by tak opět mohl plnit důležitou funkci ve společenském a kulturním životě Střekova i blízkého centra Ústí a přinést pozitivní impuls pro revitalizaci těžce zkoušené lokality v okolí bývalých Schichtových závodů - Setuzy.

Dejme jako zastupitelé jasný signál, že primitivní éra devastace kulturního a průmyslového dědictví tohoto regionu už máme za sebou...